

Datum

2026-01-13

Adress

Diarienummer

SN-2025-1838

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Remiss Handlingsplan för elektrifiering i Skåne STK-2025-1589

Serviceämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Serviceämnden är i huvudsak positiv till länsstyrelsens handlingsplan för elektrifiering i Skåne och bedömer att de föreslagna åtgärderna i stort ligger i linje med länsstyrelsens roll som samordnande och förutsättningsskapande aktör. Nämnden delar uppfattningen att fokus på kunskapsspridning, utredning och aktörsövergripande samverkan är ändamålsenligt, samtidigt som genomförandet i hög grad är beroende av andra aktörers mandat och ansvar.

Nämnden ser särskilt positivt på åtgärder som stärker planeringsförutsättningar, tidig samverkan mellan kommuner och energiaktörer samt kartläggning av framtida elbehov inom industri och samhällsviktig verksamhet. Utbyggnad av elproduktion, laddinfrastruktur och flexibilitetslösningar såsom lokal energilagring bedöms vara centrala för elektrifieringen, liksom behovet av en gemensam regional målbild för elsystemets utveckling.

Samtidigt bedömer serviceämnden att vissa nationella åtgärder antingen redan hanteras inom pågående uppdrag eller kräver beslut på rikspolitisk nivå, vilket begränsar länsstyrelsens möjlighet att påverka utfallet. Nämnden efterfrågar därför tydligare prioriteringar samt förtydliganden i hur vissa åtgärder, särskilt avseende beredskapsperspektiv och kostnadsfrågor för elanvändning, avses att genomföras.

Serviceämnden instämmer i behovet av översyn av regelverk som påverkar elektrifieringen, såsom energiskattelagstiftningen för solel, samt betonar vikten av att samordna och vid behov konsolidera pågående initiativ för att skapa ökad tydlighet och effektivitet för berörda aktörer.

Yttrande

1. Namn

Frågan besvaras i slutversionen av Malmö stads yttrande.

2. Organisation

Frågan besvaras i slutversionen av Malmö stads yttrande.

3. Kontaktuppgifter (e-postadress och/eller telefonnummer)

Frågan besvaras i slutversionen av Malmö stads yttrande.

4. Vad tycker ni är viktigast för att främja elektrifieringen i länet och tycker ni att det reflekteras i handlingsplanen?

I syfte att anpassa remissvaret till den kommunala beslutskedjan bedömer servicenämnden att det är mest effektivt och tydligt att sammanfatta argumenten i direkt anslutning till respektive åtgärd, med utgångspunkt i denna fråga.

Övergripande

Servicenämnden uppfattar att åtgärderna 1 till 17 som länsstyrelsen via handlingsplanen åtar sig att utföra för att främja elektrifieringen i Skåne, och som kommenteras i tur och ordning nedan, generellt kretsar kring bevakning eller utredning, stöd genom kunskapsspridning samt upprättande av aktörsövergripande samverkan.

Servicenämnden anser att detta ligger väl i linje med länsstyrelsens roll och mandat, eftersom andra aktörer ansvarar för energi- och effekthandel, anläggningar för produktion och lagring av energi, infrastruktur och utrustning. Nämnden anser att länsstyrelsen har en viktig roll som förutsättningsskapande aktör för de förändringar som åtgärderna syftar till.

Länsstyrelsen nämner att antalet historiska och pågående åtgärder inom elektrifieringsområdet är stort. Nämnden delar generellt länsstyrelsens bild av att slutsatser och lärdomar från dessa behöver tas till vara när nya åtgärder införs. Nämnden vill även lyfta möjligheten att pågående initiativ och åtgärder ses över samt att länsstyrelsen verkar för en sammanslagning av överlappande åtgärder, för att underlätta för berörda aktörer att skapa sig en tydlig överblick.

Handlingsplanens förslag på åtgärder på lokal och regional nivå

Åtgärd 1. Utveckla och förankra en regional målbild för elsystemet i Skåne år 2045.

Servicenämnden anser att en gemensam målbild gällande proportioner mellan olika produktionsslag, utbyggnad och förstärkning av elnät och inkludering av totalförsvars- och beredskapsperspektiv, är en förutsättning för att aktörer som är inblandade i

arbetet gemensamt ska kunna åstadkomma ett robust och driftsäkert elsystem. Servicenämnden anser att det är en förutsättning att åtgärderna under punkt 5 och 8 genomförs som delaktiviteter för att en detaljerad målbild ska kunna skapas.

Åtgärd 2. Utredda behov av regionala samverkansforum för planering och utbyggnad av elnät.

Trots att det finns många samverkansinitiativ lyfts ofta en brist på dialog mellan aktörsgrupper som en hämmande faktor för en ändamålsenlig nätutveckling. Servicenämnden anser att detta pekar på att samverkansformerna kan behöva utvecklas, vilket gör det angeläget att utreda behovet och dess konsekvenser innan nya forum startas eller befintliga utvecklas.

Åtgärd 3. Arbeta för en utbyggnad av elproduktion i Skåne som möjliggör elektrifieringen.

Sveriges sydligaste elprisområde, SE4, har idag endast 15% självförsörjningsgrad, vilket av Skånes Effektkommission föreslås öka till 50% till år 2030. Frågan om ökad självförsörjning är angelägen: även om överföringsförmågan i stamnätet förstärks, ser servicenämnden det som gynnsamt att minimera nätförluster genom att öka den lokala självförsörjningsgraden. Detta kan genomföras genom exempelvis satsningar på repowering och nyetablering av vindkraft, solkraft i jordbruket, och inte minst kraftvärme och kärnkraft inom lämpliga områden.

Nämnden har inget att invända mot länsstyrelsens avsikt att verka för ett förverkligande av Skånes Effektkommissions målsättning om 50 procent självförsörjningsgrad för el, även om detta kan bli svårt att uppnå innan år 2030. Länsstyrelsens åtgärder berör exempelvis stöttning av kommuners fysiska planering, framtagande av kartunderlag, en ökad kommunikation om möjligheter till samexistens och systemnyttor. Dessa åtgärder befinner sig mycket tidigt i kedjan mot ett förverkligande, vilket enligt servicenämnden visar utmaningarna i att åtgärderna får ett fysiskt genomslag inför 2030.

Åtgärd 4. Accelerera omställningen till en fossilfri fordonsflotta och säkerställ en tillräcklig utbyggnad av infrastruktur för laddning.

Eftersom diagrammet över Skånes energibalans (s.8) visar att transporter står för merparten av klimatavtrycket, framstår denna åtgärd som den viktigaste inom elektrifieringen. Föreslagna omställningsplaner för aktörer med mer än tio fordon, samt kunskapsmässigt stöttande av utbyggnad av laddinfrastruktur framstår för servicenämnden som användbara medel på regional och lokal nivå.

Dock anser servicenämnden också att förslaget behöver nyanseras med ett beredskapsperspektiv. En alltför utbredd omställning till elektrifiering innebär en ökad sårbarhet och risk att inte kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet vid avbrott i elförsörjningen. För att en kommun ska kunna efterleva de lagkrav som finns gällande förmåga att hantera krissituationer, behövs redundanta lösningar i drivmedelsfrågan.

Åtgärd 5. Undersöka och kartlägga industrins kommande elbehov och främja industrins elektrifiering.

Åtgärden berör regelbundna intervjustudier om kommande elbehov samt informationsinsatser om finansieringsmöjligheter för elektrifiering via exempelvis *Klimatklivet* och *Industriklivet*. Servicenämnden anser att kartfunktionen effektprognoser.se, som tagits fram av Region Skåne i samarbete med RISE, berörs relativt ytligt i handlingsplanen. Nämnden vill därför lyfta möjligheten att denna funktion kompletteras och utvecklas vidare via de föreslagna intervjustudierna, som bör utföras i samarbete med arbetsgruppen bakom effektprognoser.se.

Åtgärd 6. Säkerställ beredskapsperspektiv i elektrifieringen av samhällsviktig verksamhet

Servicenämnden instämmer i länsstyrelsens betoning på att förebygga avbrott vid elektrifiering av samhällsviktig verksamhet, samt att utarbeta en Ö-driftsplan i samarbete mellan kommuner, elnätsägare och Svenska Kraftnät.

Åtgärd 7. Öka förståelsen för lokala och regionala förutsättningar genom samverkan kring kommunal energiplanering

Servicenämnden delar bilden av att en tidig dialog mellan kommuner, energiaktörer och markägare, och ett målinriktat samarbete kring nätutvecklingsplaner och kommuners översikts- och detaljplaner, förbättrar förutsättningarna för nya produktionsanläggningar och en förstärkt överföringskapacitet.

Åtgärd 8. Undersöka och tydliggöra behov av ytterligare arbete med effektivare och mer flexibel elanvändning

Länsstyrelsen föreslår kartläggning och utveckling av arbeten med fokus på potentialen för lokala energilösningar i fastigheter så som solceller, fastighets- och fordonsbatterier med smart styrning, samt energidelnings. Servicenämnden instämmer i detta och ser ett särskilt behov av en oberoende informationsinsats om batterilagers användning och ekonomiska förutsättningar.

Servicenämnden anser dels att bilden av fastighetsbatteriers nytta och användbarhet kan underlättas av allmänt tillgängliga bedömningsmetoder och beräkningsverktyg som riktar sig mot en stor del av de potentiella batteriägarna. Branschen för fastighetsbatterier befinner sig fortfarande på en utvecklingsnivå där det är vanligt att batterileverantörer har koppling till specifika aggregatorer (det vill säga de aktörer som styr sina kunders batterier mellan olika användningsområden och marknader), med olika och mer eller mindre hemliga styrprinciper och metoder för att uppskatta lönsamheten. Servicenämnden anser att det dels framstår som svårt att säkerställa en lönsam batteriekonomi under uppfyllande av nationella rekommendationer om brand- och explosionsrisk, eftersom rekommendationerna ofta är kraftigt fördyrande i befintliga fastigheter. Dessutom är det en svårförutsedd utveckling inom Svenska Kraftnäts frekvensmarknad, likaså inom utformningen av effekttaxa, vilken av lokal nätägare planeras vara införd 1 september 2026.

När det gäller att använda fordonsbatterier för flexibel elanvändning så begränsar ofta biltillverkares garantivillkor hur batterierna kan användas. Till exempel finns ofta en

övre gräns för hur många kWh/år som tillåts tas ut ur batterier för annat ändamål än körning, något som servicenämnden gärna ser att länsstyrelsen analyserar konsekvenserna av.

Handlingsplanens förslag på nationella åtgärder

Åtgärd 9. Skapa tillräckliga incitament för utbyte till en fossilfri fordonsflotta.

Servicenämnden har inga invändningar mot förslaget om en nationell analys av tillräckligheten i befintliga styrmedel och eventuell revidering. Åtgärden utgör i princip den nationella aspekten av åtgärd 4.

Åtgärd 10. Förbättra tillgängligheten till energistatistik.

Länsstyrelsen lyfter sekretess kring exempelvis industrins och totalförsvarets energianvändning samt bristen på utvecklade statistikprodukter som hinder för ändamålsenlig planering av energieffektivisering och elektrifiering.

Servicenämnden har inget att invända mot att länsstyrelsen föreslår att regeringen tillsätter en utredning om sekretessproblematiken i relation till industrins och totalförsvarets energianvändning samt näringslivets rapporteringsskyldighet för energianvändning. Nämnden har inte heller något att invända mot förslaget att Energimyndigheten ges i uppdrag att se över möjligheten att ta fram nya statistikprodukter, särskilt avseende transportsektorns elektrifiering.

Åtgärd 11. Införliva befintliga åtgärdsförslag och nyttja befintlig lagstiftning för att skapa tillräckliga incitament för kraftvärmens bidrag till elsystemet.

Servicenämnden uppfattar att regeringen i maj 2025 gav Energimyndigheten och Svenska kraftnät i uppdrag att ta fram åtgärdsförslag som kan öka konkurrenskraften för fjärr- och kraftvärmen. Det är tänkbart att länsstyrelsen kan bidra genom att kommunicera slutsatser till berörda aktörer på regional och lokal nivå. Uppdraget ska redovisas den 15 augusti 2026 och omfattar bland annat analyser av minskade fjärrvärmeleveranser till 2050, kommunikation av fjärrvärmens nytta för elsystemet, hinder för tillgång till hållbara skogsbränslen samt utvärdering av redovisning av fossila utsläpp från fjärrvärme.

Servicenämnden anser att åtgärden är mindre angelägen att prioritera, eftersom länsstyrelsen här föreslår något som redan pågår och hanteras av Energimyndigheten tillsammans med Svenska kraftnät.

Åtgärd 12. Skapa gynnsamma förutsättningar på nationell nivå för den utbyggnad av förnybar elproduktion som krävs för elektrifieringen.

Länsstyrelsen avser genom bevakning av utredningar, remissvar med mera verka för att förslag från genomförda statliga utredningar genomförs. Dessa berör exempelvis rättssäker vindkraftsprövning, skälig lokal ersättning vid vindkraftsetableringar, auktionssystem för havsbaserad vindkraft samt förenklade tillståndprocesser vid repowering av vindkraftparker.

Serviceämnden har inget att invända mot detta, samtidigt som det är tydligt att initiativen kräver engagemang på rikspolitisk nivå för att kunna omsättas i praktiken. Nämnden anser att en lobbyverksamhet på en nivå som motsvarar näringslivets potentiellt kan främja ökad elektrifiering.

Åtgärd 13. Ge Försvarsmakten förutsättningar och uppdrag att vara delaktig i samhällsplanering av elförsörjning.

Om Försvarsmakten aktivt deltar i planeringen av energiproduktion och elinfrastruktur, i stället för att som i dag vara begränsad till sena yttranden i tillståndsprocesser, kan många aktörers tid och resurser användas mer effektivt. Detta kan kräva att system och rutiner tas fram för hantering av sekretessbelagda underlag inom och mellan myndigheter.

Serviceämnden ser positivt på länsstyrelsens förslag till regeringen och instämmer särskilt i att frågan är särskilt aktuell för Skåne när det gäller vindkraft. Vid en eventuell övergång till ett auktionssystem för havsbaserad vindkraft enligt SOU 2024:89 anser nämnden att Försvarsmakten bör ges en framträdande roll vid framtagandet av auktionsområden.

Åtgärd 14. Verka för ändamålsenlig utveckling av nätutvecklingsplaner efter behov identifierade i länet.

Den första omgången av nätutvecklingsplaner har visat potential att bli ett värdefullt verktyg, samtidigt som ett bättre samspel med kommunal översikts- och energiplanering kan gynnas av nationell samordning. Länsstyrelsen föreslår därför att regeringen ger Energimarknadsinspektionen i uppdrag att ta fram definitioner, förtydliganden och krav avseende förväntad detaljnivå, geografisk information samt metodbeskrivningar och eventuella beräkningsverktyg på nationell nivå.

Serviceämnden har endast insyn i den lokala nätutvecklingsplanen, där nämnden också framförde vissa invändningar under remisskedet. Om det kan konstateras att detaljnivå, geografisk information, definitioner och metoder skiljer sig avsevärt mellan olika nätägars planer har serviceämnden inget att invända mot förslaget om översyn och standardisering i Energimarknadsinspektionens regi.

Åtgärd 15. Stärk kraven på social hållbarhet och miljökrav globalt vid inköp av varor och tjänster som behövs för elektrifieringen.

Utvinning av nödvändiga metaller och mineraler för elektrifieringen, exempelvis till batterier, sker ofta under oacceptabla sociala och miljömässiga förhållanden, såsom dåliga arbetsvillkor eller barnarbete, utanför Sveriges gränser. EU:s Corporate Sustainability Due Diligence Directive är på väg att implementeras men omfattar bland annat inte offentlig sektor. Länsstyrelsen föreslår därför att direktivet implementeras i svensk lagstiftning och att det utreds om kraven bör utökas till att omfatta offentlig sektor och/eller fler företag. Därutöver föreslås en utredning om en lagstiftning om Human Rights Due Diligence baserad på FN:s vägledande principer.

Serviceämnden har inget att invända mot detta men önskar utifrån underlaget ett förtydligande kring vilken myndighet länsstyrelsen avser att ge uppdraget att utreda lagstiftningen.

Åtgärd 16. Ge tydligare förutsättningar för avvägningar vid målkonflikter mellan etablering av elinfrastruktur och andra samhällsintressen i fysisk planering och prövningsprocesser.

För att åstadkomma ett tydligare avvägningsunderlag för miljö- och tillståndsprövning anser serviceämnden att det är angeläget att stärka aktualiteten i riksintresseanspråken för energi, i enlighet med länsstyrelsens förslag. Eftersom Energimyndigheten inom ramen för ett regeringsuppdrag har en pågående översyn med planerad redovisning den 25 mars 2026 ser nämnden denna del som mindre angelägen för länsstyrelsen att prioritera.

Serviceämnden tolkar handlingsplanen som att länsstyrelsen avser att föreslå regeringen att ge Energimyndigheten ett liknande uppdrag avseende samhällsintresse för elinfrastruktur, vilket nämnden ser positivt på.

Åtgärd 17. Verka för hållbara och konkurrenskraftiga kostnader för elanvändning i länet.

Länsstyrelsen bedömer att de avsevärt högre elkostnaderna i södra jämfört med norra Sverige minskar incitamenten för elektrifiering i bland annat Skåne, vilket utgör ett hinder för tillväxt. Därför föreslås översyn och ändamålsenlig utformning av elprisområden i Sverige, effekttaxor och energiskattelagstiftning.

Serviceämnden uppfattar att beskrivningen av det förändringsbehov som länsstyrelsen identifierar är något vag. Resonemanget behöver utvecklas mot bakgrund av att en EU-gemensam översyn av elprisområden publicerades den 28 april 2025, varefter nuvarande indelning behölls. När det gäller nya produktionsanläggningar, som också är viktiga för elektrifieringen, uppfattar nämnden att det högre elpriset i söder bör utgöra ett starkare incitament än elpriset i norr, vilket också är syftet med prisområdesindelningen. Effekttariffer håller på att införas fram till den 1 januari 2027, varför nämnden anser det balanserat att avvakta något med en översyn.

Nämnden uppfattar vidare att de fysiska förändringar i elsystemet som lett till högre prisnivåer i södra Sverige även har medfört större variation i elpris och ökade utmaningar i att balansera nätfrekvensen. Detta skapar incitament för batterisatsningar, som är en viktig del av elektrifieringen, exempelvis genom att ladda batterier när elpriset är lågt och ladda ur dem när priset är högt samt genom anslutning till Svenska kraftnäts balansmarknad där de hjälper till att motverka avvikelser från 50Hz nätfrekvens genom att ta effekt från nätet (laddas) när frekvensen ökar och tillföra effekt (laddas ur) när den minskar.

Serviceämnden bedömer att det är viktigare för länsstyrelsen att verka för att Svenska kraftnät förbättrar överföringskapaciteten mellan norra och södra Sverige genom att bygga kompletterande kablar samt att det på nationell nivå är angeläget att se över elnätsbolagens intäktsramar. Detta arbete pågår dock redan.

Energimarknadsinspektionen meddelade nyligen att elnätsavgifterna är oskäligt höga i förhållande till nätbolagens underhålls- och förstärkningskostnader.

Slutligen instämmer servicenämnden i att energiskattelagstiftningen bör ses över, åtminstone avseende gränsen om 500 kWp installerad effekt solcell för uttag av punktskatt på elenergi. Denna gräns motverkar nyttjandet av de största och mest lämpade taken för solcellinstallationer. Att i stället basera gränsen på huruvida installationen utgör kommersiell verksamhet, exempelvis markanläggningar över en viss effektgräns, eller bisyssla, såsom takanläggningar, vore mer konstruktivt. Nämnden föreslår därför att länsstyrelsen utvecklar och driver frågan om en förändrad gräns för uttag av energiskatt på solcell.

5. Vilka åtgärder föreslagna i handlingsplanen tycker ni är prioriterade för länsstyrelsen att arbeta med?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 12 13 14 15 (16: delvis) 17

6. Är det någon åtgärd ni tycker bör ändras, kompletteras eller tas bort?

Servicenämnden ser åtgärd 11, 16 och merparten av 17 som mindre angelägna för länsstyrelsen att prioritera. Förslag till ändring, komplettering eller precisering har framförts för åtgärderna 1, 2, 5, 6, 8, 12, 13, 15, 16 och 17.

Åtgärd nr 6: Formuleringen av den första punkten under åtgärd 6, Beredskap i fokus vid elektrifiering av samhällsviktig verksamhet, har ett annat format än övriga rubriker och åtgärder. För att öka tydligheten anser servicenämnden att ordalydelsen kan ändras så att den, i likhet med övriga punkter, tydligare beskriver en åtgärd.

Beskrivningen av hur länsstyrelsen bör arbeta med åtgärd 6 uppfattar servicenämnden som alltför diffus. I Skåne finns ett stort antal aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet, och att endast ange att man ska nå ut till berörda aktörer är enligt nämnden en för vag beskrivning av tillvägagångssättet. Servicenämnden ser därför gärna att skrivningen kompletteras med fler detaljer om hur arbetet ska bedrivas, för att ge en mer trovärdig bild av arbetsinsatsen.

7. Har ni förslag på andra åtgärder som länsstyrelsen kan arbeta med för att främja elektrifieringen, och som inte redan är ett pågående initiativ?

Servicenämnden anser att länsstyrelsen på ett förtjänstfullt har fångat bredden i elektrifieringsutmaningen och ser främst justerings- och kompletteringsmöjligheter inom de befintliga förslagen, alternativt att andra instanser än länsstyrelsen är bättre lämpade att genomföra ytterligare åtgärder.

8. Är det några av de föreslagna åtgärderna som ni redan arbetar med eller planerar att arbeta med de närmaste åren?

3 4 6 8 9 (15) (17)

Åtgärd 3 berörs av servicenämnden genom en pågående satsning på takbaserad sol i det egna fastighetsbeståndet. Avsikten är att nå en installerad soleffekt om minst 7,5 MWp före 2030.

Åtgärd 4 berörs av servicenämnden genom en pågående satsning på att etablera laddinfrastruktur i det egna fastighetsbeståndet för laddning av kommunala arbetsfordon. Cirka 20 procent av de lätta fordonen är utbytta till eldrivna, och målsättningen är att 100 procent ska vara utbytta före 2030. Utbyte av tyngre fordon planeras att påbörjas under 2029. Satsningen avser främst depåladdning om 22 kW, men även en kommunal snabbladdningsstation om 150–200 kW planeras att installeras under 2028 i samarbete med det kommunala parkeringsbolaget PMalmö.

Utöver sol i det egna fastighetsbeståndet berörs åtgärd 8 av servicenämnden genom en ambition att investera i fastighetsanslutna batterier, dock under osäkra marknadsförutsättningar och med svårigheter att genomföra tillförlitliga lönsamhetsberäkningar, vilket beskrivs i anslutning till punkt 8 under fråga 4. Det pågår även arbete med att minska effekttoppar genom flexibilitetsåtgärder i storkök.

Åtgärd 15 berörs inte specifikt av servicenämnden vad gäller anpassning av svensk lagstiftning, men krav på sociala och miljömässiga förhållanden ingår som standard i förfrågningsunderlag vid upphandling.

Åtgärd 17 berörs delvis av Malmö stad genom ett förvaltningsövergripande samarbete för att utreda konsekvenserna av ett eventuellt [sverigepris](#) på el, liknande det som nyligen infördes i Norge.

9. Saknar ni något annat i handlingsplanen? Vad i så fall?

Servicenämnden efterfrågar ett tydligare kris- och beredskapsperspektiv i handlingsplanen, mot bakgrund av omvärldsläget. Ett ensidigt fokus på eldrift kan minska driftsäkerheten, även för fordon i jour- och beredskapsverksamhet, där behovet av teknisk redundans och alternativa drivmedel lyfts i stadens pågående dialoger.

10. Finns det något annat i handlingsplanen som ni inte håller med om? Vad i så fall?

Servicenämnden har inget att tillföra utöver ovanstående förslag till strykningar och ändringar.

11. Övriga kommentarer eller synpunkter?

Servicenämnden har inget att tillföra utöver ovanstående kommentarer.

Ordförande   Frida Trollmyr (S)

Nämndsekreterare   Jim Johannesson

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]